

Remissyttrande

Datum 2021-09-28

Diarienummer RS 2021–02273

Ert diarienummer S2021/00866

Regeringskansliet

Rosenbad 4

103 33 Stockholm

God och nära vård – Rätt stöd till psykisk hälsa (SOU 2021:6)

Västra Götalandsregionen (VGR) ställer sig bakom utredningens förslag i allt väsentligt. Nedan följer en sammanfattning av VGR:s övergripande bedömningar. Efter sammanfattning lämnar VGR mer specifika synpunkter kring vissa av utredningens förslag.

Sammanfattning

Västra Götalandsregionen (VGR) ställer sig bakom utredningens förslag i allt väsentligt men vill framhålla vikten av att intentionerna i samtliga delbetänkande genomförs för att möjliggöra detta delbetänkande, samt vikten av att man i genomförandet knyter an till uppdraget som gäller barn och unga i SOU 2021:34 Börja med barnen! En sammanhållen god och nära vård för barn och unga för att bilda den helhet och ram som behövs kring psykisk hälsa i ett åldersövergripande perspektiv.

I följande avsnitt avges Västra Götalandsregionens synpunkter kring specifika förslag:

1.1 Förslag till ändring i hälso- och sjukvårdslagen (2017:30)

VGR välkomnar det förslag till förtydligande av 13 a kap. 1 § hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) till en skrivning där det framgår att det gäller de hälso- och sjukvårdstjänster som krävs för att tillgodose vanligt förekommande *fysiska och psykiska* vårdbehov.

Det hade varit önskvärt att istället för nuvarande formulering; att som en del av grunduppdraget möjliggöra forskningsarbete, istället eller som kompletterande skrivning fastslå att kontinuerlig uppföljning och kvalitetsarbete är en del av primärvårdens uppdrag och en nödvändighet för fortsatt utveckling.

2.3.2 Socialtjänst

VGR ser det som värdefullt att utredningen tydliggör att kommunen också är ansvarig för att tillhandahålla hälso- och sjukvård på primärvårdsnivå vilket innefattar den psykisk hälsan upp till läkarinsatser för de som bor i särskilt boende eller i bostad med särskild service och för de som vistas i dagverksamhet enligt 3 kapitlet 6 § socialtjänstlagen.

Kapitel 3. Förutsättningar för primärvårdens arbete med psykisk ohälsa

VGR uppfattar utredningens bakgrundsbeskrivning som välgjord och med god inblick i primärvårdsområdet samt vikten av att man betonar vårdcentralernas och den allmänmedicinska kompetensens centrala roll. Utrednings slutsats att man bör vidareutveckla, bättre strukturera och stärka befintliga primärvårdsverksamhets arbete med psykisk ohälsa stämmer väl med den väg VGR valt att arbeta med första linjen inom hälso- och sjukvården för både barn, unga, vuxna och äldre vad gäller psykisk ohälsa och sjukdom.

I detta sammanhang vill VGR framhålla behovet av att se över resurssättningen till primärvården för att inte riskera att utredningens intentioner kommer att ske på andra patientgruppers bekostnad.

VGR ser värdet av att utredaren särskilt lyft fram företagshälsovårdens roll med den otydlighet som finns i skyldigheten att erbjuda samt omfattningen av sjukvårdande insatser samt Studenthälsans roll i förhållande till en grupp som i delar består av unga vuxna i en känslig etableringsfas i livet. Relationen mellan primärvården och de nu nämnda aktörerna bör klarläggas ytterligare. Dock är nämnda aktörers ansvarstagande mycket begränsat idag utifrån olika lagar och regleringar på deras respektive område. Om ändringar här måste det till även lagändringar på deras respektive område.

3.4.2 Uppdragsbeskrivning avseende psykisk ohälsa i regionernas primärvård

VGR är eniga med utredningens bedömning att det behöver tydliggöras ytterligare vad som åligger regionens primärvård när det gäller att möta den psykiska ohälsan. I förfrågningsunderlagen för vårdvalen har uppdraget beskrivits tydligare än tidigare men mycket finns kvar att göra. Att på ett tillitsbaserat sätt tydliggöra uppdraget utan att detaljstyra är en utmaning.

3.4.3 Uppdragsbeskrivning avseende psykisk ohälsa i kommunernas särskilda boenden

Både region och kommun är huvudman för primärvård. I de fall kommun väljer att upphandla särskilt boende med inriktning på demens bör man särskilt beakta den kompetens som krävs för att klara primärvårdsuppdraget för denna målgrupp. En nationellt framtagen guidning i hur primärvårdsuppdraget med kommunen som huvudman kan utformas bör tas fram. I denna bör även generella perspektiv på insatser för psykisk ohälsa bland äldre finnas.

På samma sätt behöver regionerna framöver utforma sitt läkarstöd så att en god och nära vård kan utformas.

3.7.2 Fördjupning i några professioner

VGR beklagar att utredningen inte lägger förslag på att förändra hur krav och uppföljning av den grundläggande psykoterapiutbildningen, den så kallade steg-1 utbildningen ska ske genom en statlig styrning igen. Det lägger ett stort ansvar på arbetsgivarna att ange krav på vilken utbildning en psykoterapeut har läst vid anställning som motsvarar uppdraget för verksamheten för att säkerställa en patientsäker vård.

6.3.2 Utbildning och kompetensförsörjning

VGR ser förslaget som positivt att ge nationella vårdkompetensrådet uppdraget att kartlägga behoven av kompetensförsörjning vad gäller psykisk ohälsa i primärvården. Det möjliggör att kartläggning av kompetensförsörjning bättre hänger ihop med annan kompetensförsörjningsanalys inom kommuner- och regioners hälso- och sjukvård

Regionstyrelsen
Västra Götalandsregionen

Johnny Magnusson
Regionstyrelsens ordförande

Ann-Sofi Lodin
Regiondirektör